

LAIKAS

Nr.
320
XVIM.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO

21 DE JUNIO DE 1963

POP. JONA XXIII PRISIMINUS

„Gal niekad popiežius nesutelkė žmonės į vieną ir bendrą žmonijos šeimą, kuri per tris dienas ir tris naktis gyveno viena užuojautos mintimi, — taip aprašo Vatikano vedamasis dienraštis „Osservatore Romano“ turėdamas mintyje paskutinės Popiežiaus Jono XXIII dienas.

gerbtų kaip broliai: vienos ir didžios žmonijos šeimos, nes juk visi žmonės yra vieno Tėvo vaikai. Be šitos broliškos meilės neįmanomas yra žmonių sugyvenimas šioje žemėje.

Viso pasaulio spauda plačiai paminėjo Popiežiaus mirtį, jo rūpelnus Bažnyčiai ir visai

sušaukimas, kuris buvo iškilmingai atidarytas 1962 metų spalio mėn. 11 d. Šv. Petro bazilikoje Romoje, dalyvaujant virš 80 kardinolų, virš 2000 vyskupų ir Vienuolynų Generalų. Roma tokią didingą vaidą jau 90 metų nebuvo mačiusi: viso pasaulio vyskupus, susirinkusius aplink Šv. Tėvą svarstyti Bažnyčios pagrindinių tiesų, kaip moralės, tikėjimo, liturgijos ir disciplinos.

Kaikurie laikraščiai pareiškė nuomonę, kad Popiežiaus mirtis sudavusi smūgį šiam Suvažiavimui. Tačiau realybėje popiežiaus mirtis tikrai laikinai nutraukia suvažiavimą, apie tai naujas popiežius pasakys kada vėl Suvažiavimą tęsti.

Jonas XXIII atliko dar kitų svarbių dalykų: parašė svarbiais modernių laikų klausimais visą eilę enciklikų, tarp kurių dvi svarbiausias: „Motina ir Mokytoja“ apie Bažnyčios mokslo prietarkymą socialiniame žmonių ir valstybių gyvenime ir „Taika ant Žemės“ apie pastovios taikos laisvėje įgyvendinimo sąlygas, kurioje labai svarbi buvo pasisakyta prieš komunistinį kolektyvizmą, kuris buvo pavadintas net tokia santvarka, „kur plėšikai viešpatauja“. Būtų labai naudinga, kad kuo daugiau žmonių susipažintų su minėtomis enciklikomis, kurių ištraukas stengsimės laikui bėgant panagrinėti.

Mirusiojo Popiežiaus gal pats didžiausias darbas, kurį jis atliko, tai suartinimas įvairių tautybių, ivarių pažiūrų žmonės į vieną harmoningą darbą dėl laimingesnės žmonijos ateities. Visų tautybių, visų rasių ir visų kraštų giliau galvojančių ir žmonių likimu susirūpinusių buvo atradę Jono XXIII asmenyje tą jungiantį tiltą, kuris jungė visus savo nepaprastu nuoširdumu ir tėviškumu. Kas vieną kartą turėjo laimės sutikti ar pamatyti Pop Joną XXIII, tas niekad nepamirš šito malonaus įspūdžio. Rašančiam šį straipsnį teko ne kartą jį matyti ir girdėti kalbant. Kiekvieną kartą teko pagalvoti — „tai tikrai didžios dvasios popiežius“.

Bažnyčios istorija ir visos žmonijos istorija Jona XXIII įrašys kaip vieną ir didžiųjų popiežių, kurį būtų galima drąsiai palyginti su Leonu Didžiuoju, su Gregorijumi, ar Leonu XIII, ar net Pijum X-ju, kurie buvo naujų laikų ir naujų reformų popiežiai.

Kun. Aug. Steigvila.

Pop. Jonas XXIII, Angelas Juozas Roncalli, buvo gimęs 1881 m. lapkričio mėn. 25 d. Kunigu buvo pašventintas 1904 m., vyskupu konsekruotas 1925 m. Paskirtas Venecijos patriarku 1953 m., išrinktas 262-ju popiežium. Mirė 1963 m. birželio mėn. 3 d. Gyveno 81 metų, 6 mėnesius ir 9 dienas. Valdė Bažnyčią 4 metus ir 7 mėn.

Toliau tas pats dienraštis sako: „kaip visas pasaulis atrodė susirūpinęs buvo tik vienu dalyku, Popiežiaus liga, kuri pamažu užgesino tą didelį katalikų Bažnyčios švyturį Vatikano rūmuose, užgesino gyvenimą to Popiežiaus, kuris savo gyvenimą buvo paaukojęs Dievui, Bažnyčiai ir visiems žmonėms, netik tiems, kurie jį pažinojo ir gerbė, bet ir tiems, kurie dėl nesusipratimo ar klaidos buvo nutolę.

Popiežius Jonas XXIII sunkios ligos skausmus ir savo tėvišką meilę aukojo už visus žmones, kaip vieni kitus pažintų ir

žmonijai, tikrai laikurie lietuviai net spaudoje nerado tinkamo įvertinimo. Labai gaila, kad tie žmonės iš arčiau nepažinojo Šv. Tėvo Jono XXIII asmenybės. Jei jį būtų pažinę, būtų kitaip atsiliepę. Kas liečia lietuvių tautą ir jos tragediją, Jonas XXIII visada nešiojo savo širdyje ir tai ne kartą yra viešai išreiškęs. Apie tai plačiau duodame specialiame straipsnyje apie kun. Dr. Avižos laišką. (Žiūrėk 4 puslapyje).

Pats didžiausias darbas, kurį amžinos atminties Pop. Jonas XXIII atliko yra be abejo Bažnyčios Visuotinio Suvažiavimo

• Buenos Aires. — Pirmą kartą Argentina eksportuotė mėsą į Lenkiją, kadangi turi įvygdyti pagal pasirašytą su Lenkais sutartį.

• Šveicarijoje. — Tarptautinei buvo pasirašyta tarp JAV ir Sovietų Rusijos, kad bus pravežtas tiesioginis telefono tinklas tarp Baltųjų Rūmų ir Kremliaus.

• Vsiems žinotina. — Argentinos policija praneša, kad pradėjo veikti naujoviška sistema apsaugoti gyventojus nelaimės

atvėju. Bet kokiai nelaimėi atsitikus, vagystei, užpolimams, muštynėms, ir t.t. kreiptis T. E. 37-1111.

• Berlynas. — Š. m. birželio mėn. 17 d. vakarinė Berlyno užimtoji dalis paminėjo prieš 10 metų įvykusi prieš rusus sukilimą, bet rusų užimtoji zonoje prieš keliata dienų buvo sušaudyta septiniolika asmenų, kurie dalyvavo Berlyno sukilime 1953 metais birželio mėn. 17 d.

“EL TIEMPO”

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires
T. E. 208-5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 689.755

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

DECLARACIONES ENERGICAS

A menos de un año luego de su artero golpe por la espalda a Polonia, la Unión Soviética atacó a los Países Bálticos. Unos 300.000 soldados del ejército rojo irrumpieron en Lituania el 15 de junio de 1940, y en Letonia y Estonia el 17 de junio de 1940. Con la protección del ejército de ocupación, los emisarios del Kremlin: Dekanozov, Vishinsky y Zhdanov, desalojaron a los gobiernos legítimos de las naciones bálticas. Los Países Bálticos se encontraron con su independencia arrebatada y transformados en colonias de la Unión Soviética.

El asalto de la Unión Soviética contra sus vecinas bálticas fue el comienzo del avance soviético hacia Occidente sobre Europa. Mediante su acto agresorio contra Estonia, Letonia y Lituania, la URSS quebrantó los tratados de paz y no agresión que habían firmado con dichos Estados, así como otros acuerdos internacionales.

Expropiación, explotación, pauperización, trabajo esclavo, supresión de los derechos humanos y libertades fundamentales, rusificación, terror, asesinatos y deportaciones en masa — tales son las marcas indelebles de la ocupación soviética en los Países Bálticos. Al cometer esos actos, los Soviets violaron la Declaración de la Organización de las Naciones Unidas, e incluso la Carta del Atlántico, la Carta de las Naciones Unidas, la Convención para la Supresión de los Crímenes del Genocidio y la Declaración Universal de los Derechos Humanos: documentos todos que ostentan la firma de la Unión Soviética.

Los pueblos estoniano, letón y lituano, histórica y tradicionalmente de orientación y perspectivas occidentales, pusieron su esperanza en el mundo occidental y han dado expresivas muestras de su determinación para reconquistar su libertad. Han organizado y mantenido grandes movimientos clandestinos contra el opresor y, de este modo, han contribuido enormemente a la todavía persistente lucha por la libertad y la justicia, estando apoyados por todos los pueblos cautivos esclavizados por la Unión Soviética. Apesar de las rigurosas represiones y pruebas, los pueblos bálticos mantienen su fe en el restablecimiento de su libertad e independencia.

(nukelta į 2 pusl.)

NAUJAS POPIEŽIUS — POVILAS VI

Leidžiant šį „Laiko“ numerį, Leidžiamento narys, o motina Alghisi pasiekė žinia apie naujai išrinktą popiežių. Bent trumpai duodame biografijos žinias, sekanciam numeryje plačiau.

Birželio 21 d. kard. Jonas Montini buvo išrinktas popiežium. Naujas popiežius yra italas 65 metų amžiaus, kuris sau vardą pasirinko — Povilą VI. Paskutinis popiežius Povilas V mirė 1621 m.

Tuoju po išrinkimo iškilmingai buvo paskelbta, „Habemus Papam“, Turime popiežių kard. Montini, o Šv. Petro bazilikos varpai galingai ir džiaugsmingai sugaudė, kai 70.000 žmonių minia pirmą kartą išvydo kard. J. Montini jau popiežiaus rūbuose. Naujas popiežius davė savo pirmą apatališką palaiminimą Romos miestui ir visam pasauliui (Urbi et Orbi).

Jonas Montini gimė 1897 m. rugsėjo mėn. 26 d. Concesio vietoje, 8 kilometrai nuo Brescia miesto ir netoli Popiežiaus Jono XXIII tėviškės — Sotto el Monte. Tėvas Jurgis (Georgio) buvo advokatas ir katalikų veikėjas, laikraščio redaktorius ir par-

Giudita. Abu jau kuris laikas kaip mirę.

Du popiežiaus broliai: Ludvikas advokatas yra krikščionių demokratų atstovas italų parlamente, o Franciskus Grescia miesto chirurgas. Jonas pasirinko kunigo pašaukimą. Dar nebaigęs 23 metus buvo įšventintas kunigu ir tuoju išvyko į Romą tęsti studijų.

Vėliau pasirinko bažnytinės diplomatinės kelią ir turėdamas tik 26 metus buvo pasiūstas į Varšuvą kaip nuncijs sekretorius. Bet tais pačiais metais grįžo į Romą ir pradėjo dirbti Vatikano sekretoriato, kuriame išdirbo 30 metų. 1952 metais buvo paskirtas Vatikano Prosekretorium.

Per ta visą laiką labai artimai bendradarbiavo su Popiežium Pijum XII. Kai 1953 m. Pop. Pijus XII jį norėjo padaryti kardinolu, jis atsisakė ir tikrai 1958 metais iš Popiežiaus Jono XXIII priėmė kardinolystę. 1954 m. lapkričio 3 d. buvo paskirtas Milano arkivyskupu, kur iki Popiežiaus Jono XXIII mirties išbuvo.

ALPS S USIRINKIMAS

Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos narių susirinkimas įvyks š. m. Liepos (Julio) mėn. 5 dieną — penktadienį — 19:30 val. LIETUVIŲ CENTRO patalpose Villa Lugano. Ta proga bus aptarti einamieji reikalai ir tolimasis veikimas. Kviečiami dalyvauti visi Sąjungos nariai.

GALECKŲ IR ČERNIAUSKŲ IŠLEISTUVĖS

Išvykstantiems lietuvių kolonijos veikėjams ponams Galeckams ir Černiauskams į Š. Ameriką, Birutietės ir Lietuvių parapija tuošiu išleistuves, kurios įvyks liepos mėn. 7 d. vakarinių Mišių, 7 val. vakaro. Visus pažįstamus ir draugus kviečia: „Birutės“ draugija ir Parapija

SPORTAS JAUNIMAS

PRIEŠ DVIDEŠIMT PENKIS METUS

Šiomet sukanka lygiai 25 metai nuo pirmosios Lietuvos Tautinės Olimpiados, kuri įvyko Kaune 1938 m. liepos mėn. 15-31 dd. Užėjus karui ir okupacijos metais nebeleido toliau švęsti gražių sporto švenčių.

Į šią pirmąją Lietuvos Tautinę Olimpiadą atvyko virš 2000 sportininkų, iš visų pasaulio šalių: Brazilijos, Latvijos, Anglijos, JAV ir kitų kraštų. Kurie norėjo parodyti savo kraštui meilę, kur labai gražiai skamba T. L. O. priesaikos žodžiuose:

„Mes, Laisvosios Lietuvos ir pasaulio kraštų lietuvių jaunimas, jausdami tautos šauksmą burtis į vieną šeimą, susirinkę Pirmojon Tautinēn Olimpiadon 20-siais Lietuvos laisvės metais, žinodami sunkius lietuvių kovų kelius dėl jos buvimo ir nepriklausomos Valstybės atstatymo, didingos praieities gaivinami, lenkdami galvas Tautos karžygiams aukojusiems jėgas ir gyvybę Lietuvos Tautos laisvei apgynti, prisiekiami būti ištikimi amžiniems Lietuvos Tautos siekimams, ugdyti jėgas Tautos siekimams vykdyti, visur ir visuomet saugoti ir ginti tautos garbę, varžydami su pasaulio pranašaisiais ryžtis juos pralenkti, tvirtiau, greičiau, gražiau tarnauti Lietuvai, te Visagalis mums tai padeda.“

Argentinos lietuviai sportininkai, tai didelei sporto šventei atžymėti ruošia Pabaltijos Valstybių „Sporto Šventę“, kadangi prieš 10 metų įvyko pirma Pabaltijos Valstybių sporto šventė Argentinoje.

Sporto šventės tikrą datą paskelbsime sekančiame „LAIKO“ numeryje.

MANIFIESTO DE LOS ESTONIANOS, LETONES Y LITUANOS

(atkelta iš 1 pusl.)

Nosotros, los letones, estonianos y lituanos residentes en la República Argentina, tenemos conciencia de nuestra responsabilidad para con nuestras naciones y para con nuestra historia milenaria. Ante un nuevo aniversario de la agresión soviética, nos sentimos obligados a expresar de viva voz las aspiraciones de nuestros pueblos cautivos.

Por consiguiente:

ACUSAMOS a la Unión Soviética de haber cometido y de seguir cometiendo un crimen internacional contra los Países Bálticos, por la invasión, anexión, deportaciones y rusificación; EXIGIMOS DE LA URSS que retire su personal militar, político y administrativo de Lituania, Letonia y Estonia y devuelva a sus patrias a los bálticos deportados que aún se encuentran con vida;

SOLICITAMOS que los gobiernos del mundo, emprendan todos los medios y caminos pacíficos a fin de restaurar el ejercicio de los derechos de autodeterminación en los Países Bálticos y en el resto de la Europa Centro-Oriental;

TRASMITIMOS a nuestros connacionales, quedados en la Patria detrás de la cortina de hierro, nuestra profunda convicción de que el sistema soviético, al igual que todas las demás tiranías de la historia, lleva dentro de sí los gérmenes de su propia destrucción, y que no puede ni debe prevalecer; y

AFIRMAMOS al mundo libre y al mundo dominado por el comunismo, incluso la propia URSS, que, una vez libres nuevamente, las Naciones Bálticas harán todo lo que se halle en su poder para afianzar lo mejor posible las relaciones con sus vecinos, sobre la base de un mutuo respeto de la soberanía nacional y de la integridad territorial.

BUENOS AIRES, 15 DE JUNIO DE 1963.

COMITE DE LOS PAISES BALTICOS

en la Asamblea de las Naciones Cautivas Europeas (Delegación Buenos Aires)

Evald Tolvari   Visvaldis Gusts   Ceferino Iujnevich
Estonia   Letonia   Lituania

DĒMĒSIO SPORTO MĒGĒJAMS!

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Sporto Sekcija praneša, kad nuo š. m. liepos mėn. 6 d. prasideda šių sporto šakų: krepšinio, tinklinio, stalo teniso, šachmatų ir kt. treniruotės. Tai visus norinčiuosius sportininkus šiose šakose dalyvauti, maloniai kviečiame į bendrą pasitarimą, liepos 6 d., 15 val., Lietuvos „Aušros Vartų“ parapijos sporto aikštelėje dėl nustatymo treniruotėlių laiko.

A. L. B. Sporto Sekcijos
Laikinoji Valdyba.

SPORTO UŽDAVINYS

Didžioji sporto paskirtis yra labai paprasta — leisti žmogui kultūringai praleisti laisvalaikį. Tačiau tuo pačiu jis suteikia žmogui ir kitokių vertybių: ugdomos dvasinės ir fizinės galios, stiprinama valia, žmogus turi progą artimai bendradarbiauti su kitais žmonėmis.

Būtinai reikalinga įieškoti priemonių ir būdų iš šios nemalonių padėties išieiti. Nesuradus greito sprendimo, mūsų sportinė ateitis gali būti liūdnoka. Čia ir sportinės vadovybės ir visų mūsų bendras uždavinys. Jei tik turėsime noro ir entuziazmo priemonės mūsų sportinam gyvenimui atgaivinti visuomet surasime. Tada galėsime tikėti, kad mūsų sportinės veiklos lapai Amerikoje ar kituose kraštuose nebus palikti tušti.

(Ištrauka iš „Ie ir Mes“
J. Šoliūnas.)

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Sporto Sekcija sveikina visus buvusius pirmosios Lietuvos Tautinės Olimpiados dalyvius 25-tų metų proga.

A.L.B. Sporto Sekcijos
Valdyba.

ARGENTINOS LIETUVIŲ TAUTINIS ANSAMBLIS „RAMBYNAS“ SKINA NAUJUS LAURUS

Š. m. birželio mėn. 1 d., buvo pakviesti į Italų Nepriklausomybės 17 metų šventę, „Union Benevolenza“.

Toj šventėj dalyvavo Diplomatinio rango svečiai, taip pat matėsi ir kino bei televizijos meno žvaigždės.

Programoje dalyvavo kai kurių kraštų tautiniai ansambliai, tarpe jų ir A. L. T. A. „Rambynas“. Nors mūsų šokėjams teko pasirodyti programos gale, bet kaip visuomet pasirodė su visa energija. Mūsų šokėjų pasirodymas buvo publikos labai šiltai priimtas ir tautinių šokių vadovė p. Lidijai Petravičienei minėjimo rengėjai įteikė prisiminimo medali ir gėlių puokštę.

„Rambyniečiams“ linkime ir toliau su tuo pačiu entuziazmu tobulinti savo tautinius šokius ir gražiai atstovauti Argentinos lietuvių koloniją svetimtaučių tarpe. Daug laimės ir sėkmės ateityje.

„Stebėtojas“

• Didžiai gerb. p. Antanas Balčiūnas š. m. birželio mėn. 13 d., savo varduvų proga „Rambyniečių“ svetainėje pavaišino visus A. L. T. Ansamblio „Rambynas“ narius ir savo artimesnius pažįstamus, kukliu „kokteliu“. Buvo pasakyta kalba, o ALT Ansamblio „Rambynas“ nariai atsidėkodami už kuklias vaišes sugiedojo „Ilgiausių Metų“.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DĒMESIUI!

Šių metų rugpiūčio mėn. 31 d. ir rugsėjo mėn. 1 d. Chicagoje (JAV) įvyksta Amerikos ir Kanados lietuvių gydytojų ketvirtasis suvažiavimas, kuriame bus paminėta Amerikos Liet. Gydytojų Draugijos 50 metų veiklos sukaktis.

Suvažiavimo metu manoma įkurti PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGĄ, todėl norima susirūšinti su laisvojo pasaulio lietuvių gydytojais ir gauti iš jų pritarimą.

Būtų gera, kad lietuviai gydytojai, gyveną jūsų krašte nepertolimoje kaimynystėje, suvažiavę pareikštų pritarimą minėtos Sąjungos įkūrimui.

Dar geriau, jei susirinkę gydytojai įkurtų savo draugijas ir prisiųstų į suvažiavimą savo atstovus, kuriuos, kaip mielus svečius, maloniai priimtų ir globotų Chicago lietuvių gydytojai, pasirūpindami jų apgyvendinimu bei lietuvišku vaišingumu.

Beabejo, ir pavienių lietuvių gydytojų atsiliepimai būtų labai vertinami, nes ateity būtų galimybė bendradarbiauti, koresponduoti bei pasiųsti Lietuvos Gydytojų Biuletinį. O pastarojo tikslas kaip tik ir yra palaikyti ryšį tarp lietuvių gydytojų išblaškytų po visą pasaulį.

Laiškus prašoma siųsti neatsiėliojant dr. V. Taurui, 2652 West 59 th. Street, Chicago 29, Illinois, USA.

Amerikos Liet. Gydytojų
Sajungos Valdyba.

Dr. ALBERTAS ADAMINAS
Ortopedija ir traumatologija.
(Kaulų sulūžimai ir ligos)

Prima: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 16 iki 19 val. Aldecoa 935, Avellaneda, T. E. (privatus) 22-4090.

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 17 iki 19 val.: Alsina 174, Avellaneda, T. E. 22-6631.

LIETUVIAI K visame Pasaulyje

LIETUVIAI PAKVIESTI DĒSTYTI. VAK. VOKIETIJOS UNIVERSITETUOSE

(ELI) — Prof. Zenonas Ivinskis nuo š. m. balandžio 1 d. yra pakviestas į Bonnos universitetą svečio profesoriaus teisėmis (Gastprofessor) skaityti Lietuvos istorijos kursą. Vasaros semestre (nuo geg. 1 d.) jis jau skaito apie Lietuvą vidurinių amžių ir seminare nagrinėja Vokiečių ordino ir Žemaičių klausimą.

Tą džiugų istorinį įvykį verta specialiai paminėti dviem sumetimais. Viena, lietuvis profesorius iš vokiečių universiteto katedros dar niekada nebuvo skaitęs ištiso kurso apie Lietuvą. Antra, šis lietuvių profesorius pakvietimas liudija, kad Vokietijai Federalinė Respublika ir jos mokslo žmonės yra užėmę gerą kryptį toms skriaudoms ir žaizdoms, kokias vokiečiai yra padarę Lietuvai Kaiserio laikais per I-ji Pasaulinį Karą, Hitlerio laikais, kai per II-ji Pasaulinį Karą naciai pirmiau padidino Stalino apetitus užgrobti Lietuvą, o paskiau patys stengėsi ją paversti kolonizacine provincija.

Lietuva prieš vokiečius niekad piktų norų neturėjo ir su pagalba žiūrėjo kaip į geros organizacijos pažangią tautą. Visi lietuviai gražiai mini šitokius praieities faktus: kunigaikščio Albrechto laikais pirmoji lietuviška knyga išėjo Karaliaučuje, pirmasis didysis lietuvių poetas Donelaitis gyveno Prūsijoje; pirmasis žymus lietuvių dainų tvirtintojas Rėza buvo Karaliaučiaus universiteto profesorius; per caristinę spaudos draudimo priespaudą (1864 — 1904) lietuvių knygos ir laikraščiai buvo spausdinami Prūsijoje. Tai buvo didelio kaimyno reikalinga pagalba mažai skriaudžiamai tautai.

BUENOS AIRES APYLINKĖSE

LIET. CENTRO VEIKĒJŲ PAGERBIMO VAIŠĒS Dr. J. Basanavičiaus Rūmuose

Š. m. birželio mėn. 15 d. Argentinos Lietuvių Centro Naujoji Valdyba pagerbė buvusią valdybą. Nors oras ir nebuvo palankus, bet Lietuvių Centro Nariai ir Prijaučiantieji nepabūgo lietaus dalyvaudami pagerbimo vaišėse.

Pradedant visus susirinkusius pasveikino ir padėkojo už tokį gausų atsilankymą dabartinės valdybos pirmininkas Jurgis Ziberka, ir pakvietė vaišintis. Po to prasidėjo meninė programa, kurią atliko A. L. Centro Tautinių Šokių Ansamblis, pašokdamas keletą tautinių šokių ir padainuodamas keletą liaudies dainų. Meninei programai pasibaigus, A. Liet. Centro V-bos vice-pirmininkas Vytautas Balčiūnas iškviėtė šiuos kalbėtojus: Alf. Rūplėną, Ant. Balčiūną, Zof. Juknevičių, St. Džiugį, Artūrą Mičiūdą, Pr. Ožinską, P. Gudelevičių, J. Bačkį, L. Lemberį ir kitus. Visi sveikino ir linkėjo Argentinos Lietuvių Centro naujai valdybai tęsti ir toliau pradėtą darbą. Po kalbų ir sveikintųjų svečiai vaišinosi prie gražiai

Todėl labai malonu, kad po daugelio metų teigiamą susidomėjimą Lietuva ir kultūringų santykių gerą pavyzdį Vakarams duoda Bonnos universitetas, pasikviesdamas prof. Ivinskį.

Be prof. Ivinskio, dar ir Dr. Daina Augustaitytė nuo gegužės 1 d. pakviesta Miuncheno un-to slavistikos filologijos katedroj pas prof. Koschmiederį pirmąją (iš penkių) asistente, Filosofijos fakulteto slavų ir baltų filologijos seminare. Šiuo laiku Dr. D. Augustaitytė ruošia lietuvių kalbos vadovėlių vokiečiams.

„MANO VIEŠNAGĖ AMERIKOJ“

(ELI) — Tokiu pavadinimu Dr. Jonas Grinius š. m. balandžio 30 d. „Europos Lietuvyje“ pradėjo spausdinti straipsnių seriją — išpūdžius iš savo kelionės po Ameriką. Nepalikdamas nušaly Amerikos bendro gyvenimo, jis daugiausia sustoja ties lietuvių gyvenimu, jų kultūrinių stovių bei kitomis problemomis, kartu paliesdamas ir Kanados lietuvius.

SIDABRINIS KUN. DR. J. AVIŽOS JUBILIEJUS

(ELI) — Žinomas Vokietijos lietuvių Bendruomenės veikėjas, Krašto Tarybos narys kun. Dr. Jonas Aviža šiais metais švenčia sidabrinį kunigystės jubiliejų. Kun. J. Aviža kunigū įšventintas 1938 m. birželio 11 d. Kaune. Š. m. birželio 17 d. Miunchene laikė iškilmingas šv. Mišias. Po mišių įvyko speciali akademija pagerbti Jubiliatui.

Š. m. birželio mėn. 29 d. sukanka 6 metai nuo įvykusios pirmosios lietuviško „Jaunimo dienos“, kurios įvyko Chicagoje, sutraukusi lietuviškojo jaunimo iš visų Amerikos ir Kanados miestų. Buvo išpūdingas jaunimo kongresas ir didžiulė tautinių šokių šventė.

paruoštų stalų, o jaunimas pradėjo nerimauti norėdami šokti. Prasidėjus šokiams susirinkusieji tarpusavy šnekučiavosi, o jaunimas šoko. Taip gražioj šeimyninėje nuotakoje esant iki vėlyvos nakties ir į namus skirstėsi su geriausiais išpūdžiais, laukdami kitų vaišių.

Dr. Jono Basanavičiaus vardo Argentinos Lietuvių Centro Valdybai, daug laimės ir išvertmės šiame darbe.

„Stebėtojas“

URUGVAJUJE: „LITUANIA EN EL URUGUAY“

transliuojama šeštadieniais nuo 20 iki 21 val. per Radio Independencia CX50, Montevideo. Direktorių — Juozas Vaštakas.

TĒVŲ JĒZUITŲ Radio Valandėlė, duodama sekmdieniais nuo 8.15 iki 8.45 per Radio Sarandi C X 8, Montevideo.

• Parsiduoda tuscias namas, krautuvė, valgomasis, 2 miegamieji, 2 virtuvės, garazas yra garazas ir kiti patogumai. Pringules 86, Lanus Oeste (Aukš. Pavon 3.600). Teirautis: Caaguazu 30, Lanus.

Mokslas + Menas + Literatūra

ŽMOGUS - MINTIJANTIS MIKROBAS

Dr. J. Mačernis
(Iš paskaitos duotos ateitininkams Villa Elisa 1963. V. 25)
Wilson ir Palomar teleskopai

Mikrobai yra mažičiai gyvūneliai teįmatomi tik su pagalba gero mikroskopo. Palygynant su juo žmogus atrodo didelis padaras. Kada žmonių žinojimas tebebuvo nedidelis, manyta jog žemė yra didžiausias erdvių kūnas, aplink kurį lekia visi kiti dangaus „kūneliai“. Laikui bėgant žmogus išmoko labai sustiprinti savo jausminių organų galią.

Wilson teleskopas

Nuo 1917 metų Š. Amerikoje pastatytas žiūronas — teleskopas, kurio objektyvas viršijo du su puse metrus. Kad supratus objektyvo diametro reikšmę reikia atsiminti, jog ir mūsų akies lėliukė prasiplečia tamsumoje, tai yra, kada į ją tepatenka mažas spindulių kiekis. Juo kuri žvaigždė yra toliau, juo mažiau iš jos teateina iki mūsų spindulių. Tad didinant žiūrono „lėliukės“ diametrą pagauinama tolimesnių žvaigždžių spinduliai. Be to, žmogaus akis pavargsta ir ilgas žiūrėjimas veik nesuteikia geresnio matymo, per žiūroną gi galima fotografuoti, o į fotografijos plokštelę spindulių veikimas sumojasi. Nukreipus didelio objektyvo žiūroną į kokią dangaus kryptį ir joje palaikant aparatą laike kelių dešimčių valandų galima gauti fotografijas žvaigždžių, kurių akimis visai negalima buvo matyti. Su 1917 m. Monte Wilson pastatytu žiūronu galima buvo pagauti žvaigž-

des, nuo kurių šviesa teateina per 500 milijonų metų.

Palomar žiūronas

Nelengvas dalykas yra pagaminti įgaubtą veidrodį didelio diametro. Nežiūrint į tai užsimota pagaminti kitą dar didesnę su 5 m. 8 cm. objektyvo diameteru. Per beveik 20 metų daugybė fizikų — optikų ir inžinierių trūsė prie tos statybos. Vien tik tas veidrodis sveria 20 tonų, o kur visas kitas komplikotas mechanizmas. Tas didžiausias pasaulyje žiūronas paleistas į darbą Monte Palomar 1949 metais. Manoma, jog su juo pasiekiamos tolybės, iš kurių šviesa teateina per tūkstantį ar daugiau milijonų metų.

Ir ką gi matoma ar fotografuojama tų stebėtinų aparatų pagalba? Ogi neišpasakyta Begalinės Išminties galybė, Jos neribotumas, Jos vienumas. Kosmosas susideda iš tūkstančių milijonų žvaigždžių grupių — galaksijų — yra vienalytis, sudarytas iš tų pačių cheminių elementų, klausas tų pačių fizikos dėsnių. Nėra kitos Butybės, kuri prilygtų Sutverėjui ir galėtų „kišti savo pirštus“ tvarkydama Dievo kūrybą.

Žmogus — mikrobos

Mūsų motina — žemelė pavilginus su kosmoso dydžiu yra tarsi menka dulkelė, o mes — žmonės — ne daugiau kai mažičiai mikrobai. Kas tai supranta, tas mato kokia kvailybė yra bet koks žmogaus išdidumas. Pasakymas, kad koksai žmogus yra išdidus, pilnai prilygsta pasakymui „kad tas žmogus yra kveilas. Menkas yra žmogus, jeigu

mes jį lyginame fiziniu atžvilgiu su kosmosu. Bedievis, jeigu jis yra nuoseklus, kitaip ir negali žiūrėti į save kaip į menką ir beverti mikrobą. Toksai žmogus yra pametęs savo „minties žiūroną“, savo sielos intencijos galią. Sutverėjas prie menkos žemės dulkelės prijungė padarą, kurio išvelgimo galia begaliniai viršija ir Monte Palomaro žiūrono galią. Vienas mintytojas rašydamas šia tema šiaip išsireiškia: „Kažin kur yra didesnis Dievo išminties stebūklas ar tame neišmatuojamai dideliame medžiaginiame pasaulyje, kurį pagauname per objektyvą, ar tame padare, kurs randasi prie okuliario ir turi sąmonę to pasaulio bei jį supranta?“ Supratimo, minties pasaulis yra dar daug platesnis negu medžiaginis pasaulis, nes mintis gali apimti ne tik visus kosmoso vyksmus, bet ir idealų pasaulį, kurs yra tikra to žodžio prasme beribis. Siela pagauna amžinas vertybes, pasiekia net patį kosmoso Sutverėją. Ir dar daugiau: kosmosas negali pridėti sau nei vieno atomo nei praplėsti savo erdvinį išmatavimą, tuo tarpu kad siela laisva valia realizuodama vertybes gali augti neribotai. Kristus pasakė: „Būkite tobuli, kaip tobulas yra jūsų Tėvas Dangiškas“.

Mintijantis mikrobos turi atviras duris į begalybę, jeigu tik savo valia neapsisprendžia būti tikrai tik menku mikrobu. Kaip gaila, kad daugelis apsiriboja spoksojimu į dangaus blizgučius

— žvaigždes ir nekelta savo žvilgsnio į tikrąsias mūsų dangaus žvaigždes — į amžinąsias tiesas, gėrio, grožio ir šventumo vertybes.

GERIAUSIA DOVANA KIEKVIENAM

Mielas Tautiet! Dažnai suki galvą, kokią dovaną nupirkti? Mes galime Jus užtikrinti, kad geriausia dovana visokiomis progomis yra „LIETUVIŠKA KNYGA“. Lietuviškų knygų galima gauti „Laiko“ administracijoje, papiginta kaina.

RANDASI ŠIOS KNYGOS

- Amžinoji Auka — Kun. Vyt. Pikturna (apie Mišias)
Žodis Ir Gyvenimas — Tomas Žiūraitis (pamokslai)
Kelio Į Vilnių Beieškant — Dalyva (apie Vilnių studija)
Laimės Gairės — Šv. Jono Bosko (jaunimui)
Išblokštasis Žmogus — Dr. Pr. Gaidamavičius (Romanas iš lietuvių gyvenimo)
Martynas Fierro — Jose Hernandez (vertimas iš ispanų kalbos)
Gyvačių Lizdas — Francois Mauriac (vertimas iš prancūzų k.)
Meilės Praktika — Jos. Schrijvers, C.S.S.R. (maža knygutė pamaldžiam)
Jaunuolio Religija, Mokslas, Kovos ir t. t. — Tihamer Toth (jaunimui)
Pabučiavimas — J. Grušas (Romanas)
Tafile Nuo Kražantės — Petronėlė Orintaitė (poezija)
Epochos Sąmoningumo Poezija — Ceslaw Milosz (poezija)
Rinktinės Mintis — Juozas Prunskis (apie įvairius dalykus)
Žmonis Ir Žvėrys — Stasys Yla (iš kaceto išgyvenimų)
Stebuklingi Apsireiškimai Girkalnyje (brošiūrėlė)
Krikščioniškieji Valst. Gyv. Dėsniai — Kard. Aug. Hlond (studija)
Vai Lėkite Dainos — Kun. J. Dabrila (dainorėlis)
12 Pasikalbėjimų Su Mažiausiais (paruošti vaikus prie komunjijos)
Pasisėkinimo Paslaptis — Dom. J. B. Chantard O.C.R. (Religinio turinio knyga)
Arkyv. Jurgis Matulaitis Matulevičius — (aprašymai ir išpūdžiai)
Siela Už Sielą — D. Pilla (gražus Romanas)
Sielvarto Raudos — Vincas Jonikas (poezija)
Tikybos Pradžiamokslis — Kun. Dr. A. Maliauskas (vaikams mokinti)
Meilės Sutartis — F. Alcanz, S. J. (brošiūrėlė)
Komunizmo Pagrindai — J. Veckus (studija apie komunizmą)
Intronizacija — Kun. J. Vaitkevičius (pamaldų knygelė)

Apart išvardintų knygų yra dar daugiau, laikraščių, žurnalų ir maldaknygių.

„LAIKO“ ADMINISTRACIJA

NAUJA GYDYMO FORMA - UŽŠALDYMAS

Nuo senų laikų žmoniją vargina vidurių votys (ulceras), kurioms gydyti prirašomos įvairios dietos, bet šiai priemonei nepadėjus, griebiamasi chirurginio peilio. Tačiau ir operacija ne visada ligoniui sveikata gražina ir veik visada jį apriboja įvairių maisto produktų vartojimo draudimu. Dažnai pasitaiko, kad tokios operacijos metu pacientui išimama net 3/4 skrandžio, kad tokiu būdu panaikina liaukais gaminančias virškinimo rūkštis, kurios kaip tik ir sukelia vidurių votis. Tokia operacija paprastai yra labai radikali, o pasekmės pacientui neaiškios, nes nors votį ir pasiseka iš organizmo panaikinti, tai pats pacientas lieka pusiau paliegėliu visam amžiui, nes gali labai mažai ką valgyti.

Dabar jau pradeda gydyti visai kitokiomis priemonėmis. Nevartojamos nemalonio ir pacientui sunkiai išpildomos maisto dietos ir net nedaromos chirurginės intervencijos. Šioje srityje paskutinis medicinos žodis — užšaldymas.

Kokiu būdu užšaldomi žmogaus viduriai?

Ligonis internuojamas ligoninėn jau iš vakaro. Pamaitinamas lengvais ir neerzinančiais valgiais. Paprastai vidurių votimis sergančiam ligoniui miegant, jo skrandis pagamina daug syvu,

kurie veikia kaip votis sukelių agentai. Todėl pacientui miegant per nosies šnervę nuleidžiama iki skrandžio plona žarnelė vadinama nasograstrinė sonda, kad per ją ištraukus skrandžio gaminamus syvus tyrimams. Sekantį rytą po dviejų valandų įvairių tyrimų ir insulino injekcijos, kad kraujuje sumažinus cukrų, pacientas ilsisi pora valandų. Paskui paciento gerklė apipurškama lokaliniais anestetiniais vaistais, o jį patį susupranta terminiais dekais, kad tokiu būdu organizme išlaikius normalią temperatūrą. Po to seka viso proceso vienintelis nemalonus momentas: paciento burnon įstatomas plono kaučio skrandies pavidalo balionas, sulenkintas į rodomojo piršto formą ir dydį. Ši pūslė pritvirtinta prie plonos žarnelės, kurios viduje yra antra dar plonesnė. Pacientas turi tą balioną nuryti. Aišku tokį aparatą nuryti nėra molnu, bet keliais gurkšniais tai galima padaryti.

Tuomet balionėlio žarnelė prijungiama prie mažos šaldymo mašinėlės ir ši, vidine žarnele ima pumpuoti gryną spiritą 17°C šalčio. Alkoholis pasiekęs balionėlį jį išplečia ir grįžta atgal išorine sonda. Pradėjus pumpuoti, po kelių sekundžių tūtelė apsitraukia šerkšna, o po pen-

kių minučių paciento skrandis lieka užšaldytas ir kietas kaip akmuo.

Taip spiritas pumpuojamas iš tistą valandą ir per tą laiką pacientas nejaučia jokio nemalnumo. Tuojaus šaldytuvus išjungiamas ir per 15 min. balionas atsileidžia. Tuomet ištraukiamas spiritas ir lengvai išimamas balionas. Gydytojas baigtas.

Po valandos ar po dviejų dauguma pacientų godžiai valgo, o apie trečdalis skundžiasi, kad jaučiasi lyg būtų persivalgę ir neturi apetito. Tokiais atvejais patariama valgyti lengvai ir gerti daug pieno kol praeina išsiplėtusių vidurių jausmas, kas įvyksta po kelių dienų. Po šitokios intervencijos nereikia vartoti nei vaistų, nei laikytis jokios dietos, tik liepiama susilakyti nuo kavos ir alkoholinių gėrimų.

Šis revoliucinis gydymo metodas, tai Minnesotos Universiteto Medicinos Mokyklos chirurgų kolegijos pirmininko daktaro Owen Wangensteen išradimas. Jis per trisdešimt metų nuolatos galvojo kaip būtų galima panaikinti žmogaus organizme tuos elementus, kurie sukelia vidurių votis. 1958 m. dr. Wangensteen, bestudijuodamas vieną straipsnį medicinos bibliotekoje, atsitinkinai prisiminė tai-

syklę Q 10. Ši taisyklė sako, kad cheminis veikimas su mažeja esant žemai temperatūrai. Nors ši taisyklė buvo žinoma visiems chemikams ir biologams, niekas nepagalvojo, kad ją būtų galima pritaikyti kūno organų veikimui, kuris sukelia minėtas votis.

Savo mintis dr. Wangensteen išreiškė savo kolegai dr. Harlan Root ir tuojaus abu ėmėsi darbo. Padarę šimtus eksperimentų su katėmis, šunimis, varlėmis ir triušiais. Taip, pamažu, bet apgalvotai dr. Wangensteen ir jo kolaborantai, pradėjo konstatuoti rezultatus. Pastebėjo, kad šiluma išjudina votines šavybes, o šaltis jas mažina. Tada dar niekas netikėjo, kad jautrioji skrandžio syvinė sudėtis (mucosa) galėtų pernešti visišką užšaldymą. Čia ir kilo kritiškas klausimas: kiek laiko ir kokią temperatūrą gali žmogaus skrandis toleruoti?

Iki akmens kietumo

Tuomet gydytojai bandymus darė tikrai su šunų skilviais, nes jie savo dydžiu ir pavidalu panašūs į žmogaus ir segreguoja panašias rūgštis bei enzimas. Juo bandymuose pasiekdavo žemesnę temperatūrą tuo mažiau rūgštis atskirdavo skrandis. Mėginimai tęsėsi kol tyrinėtojai buvo tikri, kad ir žmogaus skrandį galima užšaldyti nesukeliant pacientui jokio pavojaus. Taip kartą beruošiant didžiosios žarnos

operacijai vieną advokatą, daktarai paklausė ar jis nenorėtų pamėginti naująją gydymo formą. Advokatas sutiko. Jo dvylikpirštė žarna turėjo votį ir kraujavo.

Per 48 val. jo skrandį šaldė 10°C. Votis liovėsi kraujavusi, skrandis liovėsi dalinai gaminusi rūgštis. Po daugelio metų kankinimosi advokatas pirmą kartą liovėsi jautęs skausmus. Bet šis, kaip ir vėliau kiti, pasveikimas buvo laikinas. Atrodė, kad nebuvo duota pakankamai šalčio.

Vėliau paaiškėjo, kad skrandis toleruoja vieną valandą prie 25°C žemiau nulio. Tuomet dr. Wangensteen saugumo ribas nustatė ant 17°C.

Pirmą kartą žmogaus skrandį visiškai užšaldė 1961 m. per 15 min. prie 17°C. Pasirodė, kad ir tokio užšaldymo nepakanka, nes nors kurį laiką paciento skilvys ir negamino rūgštis, tačiau neužilgo ir vėl pradėjo gaminti. Antrą kartą to paciento skrandį laikė užšaldę 37 min., trečią 45, o ketvirtą iš tistą valandą. Po šio paskutinio užšaldymo, kuris buvo padarytas praeitais metais gegužės mėn., paciento nepastebėta vidurių voties simptomų.

Šiuo naujuoju būdu jau gydyti 175 pacientai. Iki šiol tik penkiolikoje pacientų pasireiškė vočių simptomai iš naujo. Reikia pastebėti, kad kai kuriuose (nukelta į 4 psl.)

SEKMADIENIO RIMČIAI

ŠV. PETRO ĮPĖDINIAI

Romoje prie seniausios romėnų laikų gatvės "Via Apia Antiqua" stovi kopytelė, pavadinta "Quo Vadis" vardu. Kaip viena legenda sako, toje vietoje pirmasis popiežius Šv. Petras bėgdamas iš Romos, sutikęs Kristų, kurį užklauses:

—Quo vadis, tai yra — kur eini?

Kristus atsakęs, kad einas mirti už jį antru kartą. Tuomet Petras vėl sugrįžęs į Romą, kur 67 m. birželio 29 d. kartu su Šv. Povilu buvo nukankinti. Nuo to laiko visi popiežiai pasiliko Romoje ir beveik visi jų didžiųjų persekiojimo metu mirė kankinių mirtimi, bet iš Romos nepasitraukė

Tikai viduramžiais, kai vyko karai Europoje, popiežiai buvo nusikėlę gyventi į Avinjoną, Prancūzijoje, kur iš viso išbuvo nuo 1309 iki 1377 metų. Tame laikotarpyje buvo išrinkti 7 popiežiai. Tas laikotarpis vadinamas "Avinjono nelaisvė".

Grįžus popiežiams iš Avinjono nulinė būstinė buvo Roma. Tikai Napoleonas, kai užėmė Romą vėl buvo ištrėmęs Pop. Pijų VI iš Romos, į Florenciją, o vėliau į Valenciją, bet prieš savo mirtį dar sugrįžo į Romą, kur 1799 metais ir mirė.

Iš viso Šv. Petro soste jau buvo 262 popiežiai, iš kurių 81 šventasis ir 2 palaimintieji. Visų pirmųjų trijų amžių popiežiai yra šventieji ir kuo ne visi kankiniai.

POPIEŽIŲ GALIA

Istorijos eigoje Šv. Petro soste buvo didžiū, gabių bei mokytu

popiežių, kaip Leonas Did., Grigalius XVI, Pijus V, Leonas XIII, Pijus X, Pijus XI, Pijus XII ir Jonas XXIII. Tačiau ne moksle ar kituose srityse pasižymėjimas yra popiežių stiprybė, bet Kristaus pažadas lydėti Petro Bažnyčią iki laikų pabaigos:

"Ir aš tau sakau: Tu Petras (uola), ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės"... Daug siautė audrų virš Bažnyčios, virš Romos miesto, bet Petro įpėdiniai visą laiką išlaikė gryną Kristaus mokslą ir jo Evangeliją, nežūrint, ir kaikiurių silpnumų. Nes pats Kristus pažadėjo Petru ir jo įpėdiniais paramą:

"Bet aš prašiau už tave, kad tu nenustomei tikėjimo, todėl tu kada nors apsigrežęs stiprink savo brolius" (Lk. 22, 32).

Kristus tuomi norėjo nurodyti, kad Jis nuolatos budi virš savo įsteigtos Bažnyčios, virš savo žemiškojo vietininko, kad jis nesuvaldytų ir kad dar kitus sustiprintų tikėjime.

Pats Kristus atidavė galią Šv. Petru ir Jo būsimiems įpėdiniais valdyti ir tvarkyti Bažnyčią:

—Ganyk mano avinėlius, ganyk mano avis! — pasakė Kristus Šv. Petru po savo prisikėlimo iš numirusiųjų, duodamas jam visą valdžią ant savo Bažnyčios.

POPIEŽIAUS PRIMATAS

Lygią teisę Kat. Bažnyčia teikia visiems Šv. Petro įpėdinims, Romos vyskupams, kurie sekė nenutrūkstama eile amžių bėgy-

je užimdami popiežiaus sostą Romoje.

Šitoji teisė vadinasi Romos primatas, tai yra pirmoji ir visuotinė teisė valdyti visą Bažnyčią, leisti įstatymus ir prižiūrėti jų vykdymą, prižiūrėti moralės dėsnių pritaikymą, daryti kaikiurius pakeitimus liturgijos ir apeigų srityje.

Tuo pačiu Romos popiežiui pagal visuotiną Vatikano I suvažiavimą (1870 m.) yra pripažinta neklaidingumo dovana, kai popiežius kalba iš savo "katedros", atsieit kaip Vyriausia Bažnyčios Galva tikėjimo ir moralės dalykuose, kurie įpareigoja visus tikinčiuosius.

Neklaidingumo dovana nėra popiežiui duota asmeniškai, nes asmeniškai jis turi savo privačią tuomonę, kuri nėra neklaidinga, bet tik tai kuomet kalba kaip popiežius tikėjimo dalykuose. Ši dovana yra Šv. Dvasios intervencija, kuria Bažnyčia yra apsaugojama nuo klaidų. Nes Kristus pažadėjo būti su savo Bažnyčia iki pasaulio pabaigos, ją apsugodamas nuo klaidos.

Popiežius todėl yra vyriausias Ganytojas, kuriam pavesta visa Bažnyčia, kad ją vestų tiesiu keliu į amžiną išganymą. Nors dar yra daug kitų atskilusių bažnyčių, kurios nepriklauso Romos popiežiui, bet Kristaus troškimas, buvo, kad vieną kartą visa žmonija priklausytų vienam Ganytojui, "kad būtų viena avidė ir vienas Ganytojas".

Pop. Jonas XXIII jau padarė pirmą didelį žingsnį susivienijimo darbe, Pirmą kartą Bažnyčios istorijoje Visuotiniame Bažnyčios suvažiavime dalyvavo ir kitų konfesijų atstovai. Reikia manyti, kad naujai išrinktas popiežius tęs toliau tą pradėtą vienijimo darbą.

Kun. Augustinas

IŠ KATALIKIŠKOJO PASAULIO

Argentinos kariuomenė platina Pop. Jono XXIII encikliką

Kaip Žemės, taip ir Oro Karinių pajėgų vadovai Argentinoje pradėjo platinti paskutinę Pop. Jono XXIII encikliką "Taika žemėje", kad susipažintų su ja visi kariuomenės atsakingieji asmenys ir pritaikintų prie esamos padėties ypač tą vietą, kurioje sakoma, kad "ne revoliucijos, bet evoliucijos keliu" galima prieiti prie pagerinimų.

Skautų Tarptautinė Konferencija

Kuri šių metų gegužės mėn. pabaigoje buvo susirinkusi Paryžiuje, aptarė didesnio veikimo ir apsiungimo klausimus. Su džiaugsmu buvo konstatuota, kad katalikų skautų veikimas po II-jo pas. karo žymiai pagyvėjo ir kad Šv. Sostas perieitais metais oficialiai pripažino katalikų skautų veiklą, įvertindamas "auklėjimo reikšmę skautizme, kaip pasiruošimą gyvenimui išvystant harmoningai kūno ir dvasios jėgas".

Lietuvių Katalikų Studentų Ateitininkų Konferencija

Š. m. birželio 7-9 dienomis

Newjorke įvyko nepaprasta lietuvių katalikų-ateitininkų Konferencija, su tikslu apšvarstyti organizacijos veikimą ir kaip pritaikinti prie modernaus gyvenimo ritmo. Apie šios konferencijos nutarimus paimformuosime vėliau.

Argentinos Kardinolas ragina melstis

Argentinos Primas ir kard. A. Caggiano savo laiške rašytame visiems tikintiesiems, primena sunkią padėtį, kurioje randasi Argentina ir prašo, kad visi tikintieji melstųsi už visų pajėgų vienybę, už taikos išlaikymą.

Pirmas eskimas pašventintas kunigu

Flynn Linge, yra pirmas eskimas, kuris Š. Amerikoje buvo įšventintas kunigu. Mokslus ėjo Danijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Š. Amerikoje.

Protestantai kviečia

Konstantinopolio patriarką Hamburge (Vokietijoje), susidariusi protestantų ir ortodoksų komisija, kuri dalyvavo II Vatikano Suvažiavime, pakvietė ir Konstantinopolio patriarką - Atanagorą atvykti į sekanti susirinkimą. Patriarkas pažadėjęs atsiųsti savo stebėtoją.

Šv. Petro basilika ir Vatikanas, kur popiežius gyvena.

MASKVA NUSIGANDO TIESOS

Montevideo, 1963. V. 20. Apsijuokė sovietų „Tasso“ agentūra

Š. m. kovo 3 d. Miuncheno (Vokietijoje) lietuvių katalikai, švėsdami Šv. Kazimiero šventę, pasiuntė Šv. Tėvui Jonui XXIII raštą, kuriame išreiškė protestą prieš Šv. Kazimiero kulto persekiojimą pavergtoje Lietuvoje. Tas raštas pateko ir į italų spaudą. Jį atspausdino dienraštis „Il Quotidiano“, kas netikėtai išaukštinė Maskvos reakciją. Čia pateikiame to straipsnio vertimą iš „Il Quotidiano“, 1963. V. 3., Nr. 102:

„Sovietų agentūra „Tass“ bandžio mėn. 18 d. bando paneigti žinią, mūsų paskelbtą vieną dieną anksčiau, apie religijos persekiojimą Lietuvoje ir ypač prieš Šv. Kazimiero, lietuvių tautos Globėjo, kultą. Tekstualiai minėtos Tass agentūros komunikatas sako:

„Romos dienraščio „Il Quotidiano“ tvirtinimas, kad lietuviškos valdžios įstaigos uždraudė tikintiesiems švęsti šv. Kazimiero šventę, yra prasimanymas nuo pradžios iki galo“ — pasakė „Tass“ korespondentui dekanas Alf. Syrus, Rietavo dioclezijos vadovas lietuvių katalikų Bažnyčioje. Dienraščio žinia, kad Lietuvoje katalikai negalėjo švęsti šv. Kazimiero šventės ir kad paveikslai išniekinti Kamajuose ir Vėžaičių miesteliuose, kurie yra mano dioclezijos dalis, kurios aš esu vadovas, yra grynas ir pa-

prasčiausias prasimanymas. Šv. Kazimiero šventė yra švenčiama kovo 4 d. Tačiau, pagal seną lietuvišką tradiciją, bažnytinės šventės, kurios išpuola pirmadienį, buvo švenčiamos viena diena anksčiau. Šv. Kazimiero šventė Vėžaičiuose buvo tikinčiųjų švenčiama laisvai sekmadienį. Kunigas Petras Kuzmickas, dioclezijos vadovas, kurio jurisdikcijoje yra Kamajų bažnyčia, pareiškė: „Aš nepatyrčiau jokių kliūčių, kiek liečia šv. Kazimiero šventę. Jei būtų kas nors panašaus atsitikę, būčiau būvęs apie tai tuojau informuotas“.

Mūsų redakcija, padariusi atitinkamus tyrinėjimus, yra įgalinta paneigti decizyviai vaikiškus Tasso tvirtinimus.

1. Il Quotidiano visai nekalbėjo apie draudimą lietuviams katalikams švęsti šv. Kazimiero šventę, bet paskelbė kaikiurius konkrečius faktus apie persekiojimą Šventojo kulto, pacituodama kaip pavyzdžius Kamajų ir Vėžaičių bažnyčias, kuriose buvo sunaikinti Šventojo paveikslai.

2. Didžiausi neišmanėliai žino, kad Lietuvoje yra šešios dioclezijos: Vilniaus, Kauno, Telšių, Panevėžio, Kaišėdorių ir Vilkaiviškio. Norint tuo įsitikinti, pakanka pasitikrinti bet kurių metų Annuario Pontificio (Vatikano metraštinis). Lietuvoje nėra nei Rietavo, nei Kamajų dioclezijų, kurios tėra tik paprastos parapijos: pirmoji yra Telšių dio-

cezijoje, kurios Apaštališkuoju Administratoriumi yra J. E. Mons. Petras Maželis, antroji — Panevėžio dioclezijoje, kurios Apaštališkuoju Administratoriumi yra J. E. Mons. Julijonas Steponavičius, dabar ištremtas. Šiuo metu Panevėžio dioclezija yra valdoma Kapitulos Vikaro kan. Povilo Bakšio. Taigi, Tasso cituotas „dioclezijos“ su atitinkamais vadovais yra gryno ir paprasčiausio prasimanymo padarinys.

3. Vaikiškas yra Tasso aiškinimas, kad „pagal seną lietuvišką tradiciją bažnytinės šventės, pripuolančios pirmadienį, buvo švenčiamos vieną dieną anksčiau“, nes visiems yra žinoma, kad Sovietų Sąjungoje, taigi ir nelaimingoje katalikiškoje Lietuvoje, kur veikia primesta sovietinė įstatimdavystė, religinės šventės yra darbo dienos, išskyrus sekmadienius.

4. Mus stebina faktas, kad dementi ateina iš Tasso ir Kremliaus įstaigos draugų Puzino ir Rezanovo, rusiškai sovietinės imperijos „kulto laisvės“ globėjai, o ne iš Lietuvos „laisvos ir demokratinės sovietinės socialistinės respublikos“ oficialios agentūros. Tai tik parodo, kas ir reikia įrodyti, kokiais nepriklausomybės galimais naudojasi Lietuva.

5. Mes patvirtiname faktus, patiektus balndžio 17 d. mūsų dienraštyje, ir pridėdame kai kurių naujų faktų, kviesdami Tasso agentūrą paneigti:

a) Šv. Kazimiero palaikai buvo pašalinti iš Vilniaus katedros, paverstos vėliau meno muziejumi, ir 1953 m. gegužės mėn. perkelti į šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalnio miestelyje, bažnyčią, kurios klebonu yra „bažnytinis“ patarėjas ateistinių filmų reikalams, kunigas Tarvydis. Be to, Šventojo starula katedros frontone yra nugriauta.

b) Tautinė šventovė, skirta Lietuvos Šventojo Globėjo garbei Vilniuje, pastatyta 1604 — 1615 m., yra kulto reikalams uždaryta, ciniškai suprofonuota ir paversta ateistiniu muziejumi (žiūrėk lietuvių komunistų partijos organą Tiesą, Nr. 35, 1962).

Norime tikėti, kad viso to pakaks įrodyti Tassui apie šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, kulto persekiojimą, pažadėdami ateityje pateikti kitų įrodymų apie religijos persekiojimą šiame krašte, be baimės būti demantuotais.“

Po šitokių „Il Quotidiano“ paaiškinimų, mums nėra ką daugiau bepridėti. Tik šia proga norėtumėm dar kartą pasakyti, ko Maskva labiausiai bijo. Tai tikrovės atskleidimo Vakarų pasaulio spaudoje apie dabartinį gyvenimą bolševikų pavergtuose kraštuose. Ypač Maskva labiausiai yra pažeidžiama ir jautriai reaguoja, kada paliečiamas religijos persekiojimas, ką rodo ir čia iškeltas pavyzdys. Maskvai šitokių faktų išskėlimas ypačiai nemalo-

nus šiuo momentu, kada ji propagandiniais sumetimais siekia santykių sušvelninimo su Vatikanu. Tad ši momentą mes kaip tik turime išnaudoti, kuo plačiau painformuodami Vakarų spaudą apie sustiprintą tikėjimo persekiojimą Lietuvoje. Stipriausią iniciatyvą čia turėtų parodyti lietuvių katalikų dvasiškija, nes jai lengviausia yra pasiekti įvairių kraštų katalikų spaudą.

ELI

Nauja Gydomo Forma

(atkelta iš 3 psl.)

pacientuose ši gydymo priemonė neveikia ir iki šiol vartojama tikrai dvylkipirštės (duodeno) vočių gydymui. Tik laikas galės parodyti ar ši nauja gydymo forma yra pritaikytina ir paties skrandies votims gydyti, ar ne. Tačiau gydytojai jau dabar tiki, kad ateis diena, kada didžiosios žarnos votis bus galima gydyti net namuose.

(Pagal John Hubbell straipsnį.) Kęstutis Ulvytis,

Kirpykla "OLGA"

Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškais mašinomis ir naujais metodais. — Prilimama mokinė) Olga Jasulytė-Vitkauskienė Wilde, Av. Gen. Cadorna 85

ARGENTINOS LIETUVIAI

BERISSO

JIE DIRBO DĖL DRAUGIJOS

Rašo J. Stočkūnas

Malonu prisiminti praeitus gražius laikus, kiek šeimose, tiek draugijose. Pernai „Mindaugo“ draugija, vadovaujant p. K. Pilka, padarė didelius darbus. K. Pilka sušaukęs narių bendrą susirinkimą, išdėstė planus patobūlinti draugijos patogumus. Visi tam darbu pritarė ir pažadėjo padėti.

Tuoju p. K. Pilka pasikviere J. Bukauską, gerą kaimyną darbams vadovauti, o narius į talką. Tuoju darbu prasidėjo. Buvo visų pirma pertvarkyta raštinė, toliau bufetas ir nauja scena. Visi darbai buvo atlikti veltui, iš pasišventimo ir patriotizmo.

Rugpjūčio mėnesį buvo suorganizuotas gražus pobūvis su „asado“ pietumis, kuriuose dalyvavo svečiai iš Buenos Aires, spaudos atstovai „Arg. Liet. Balsas“ leidėjas Pr. Ožinskas, red. K. Norkus, „Laiko“ atstovas P. Gudelevičius, net iš tolimo Urugvajaus p. Berta Lisauskienė ir iš Brazilijos Dr. kun. Jonas Milius.

Visi svečiai ir berisiečiai galėjo savo akimis įsitikinti, kas buvo padaryta iki to laiko, todėl savo aukomis gausiai parėmė, kiek kas galėjo: J. Stočkūnas — \$ 2255, O. Oksienė — \$ 1.000, S. Šulnis — \$ 1.000, J. Šulnis — \$ 1.000, K. Mikelaits — \$ 1000, A. Šeštakauskas — \$ 2.100. Po \$ 500: P. Bilevičius, A. Grigas, P. Bakanas, Pijus Sakalauskas, A. Griška, A. Rožanskas, S. Glemža, Elena Mažutkienė, A. Norkus, K. Marcinkevičius, A. Pamparas — \$ 1.050, O. Bakanas — \$ 250, B. Lisauskienė — \$ 200, L. Mikelaits — \$ 170, R. Mikelaits — \$ 100, V. Stundžia — \$ 100, F. Persiko — \$ 100, J. Sapoliga — \$ 100, E. Bučys, K. Marcinkevičius ir J. Stočkūnas po \$ 80, M. Zujutė — \$ 40, Zabolionis — \$ 20. Be to darbams atlikti paskolino J. Stočkūnas \$ 10.000, J. Kazlauskas — \$ 5.000 ir K. Mažutkienė — \$ 1.000.

Po pertraukos kiek pasilsėję vėl ėmėsi darbų įrengti tualetus ir sandėliuką. Technišką darbą atliko daugiausiai p. J. Bukauskas su K. Pilka. Nors vėliau pirmininkas K. Pilka susirgo, bet jo užplanuotą darbą tęsė toliau vicepirm. P. Rožanskas, kuris užsibrėžtą darbą užbaigė.

Daugiausia darbo pridėjo p. J. Bukauskas, kuris veltui atliko visus darbus už 20.000 pezų vertės. Toliau daug prisidėjo darbu: K. Pilka, P. Rožanskas, J. Martinkus, J. Talmontas, S. Dulksnys, P. Duda, K. Kukoris, A. Šeštakauskas, B. Marcinkevičius, J. Stočkūnas, J. Petronis, V. Stundžia, P. Strolija, J. Jordan, J. Jasauskas, F. Žemaitis. Netikėtai vyrai dirbo, bet neatšilikio ir moterys, kaip I. Stočkienė, O. Pilkienė ir E. Mažutkienė, kurios pavaišino, o D. Kazlauskienė padovanojo 6 bonkas vyvo. Darbininkai buvo patenkinti tokių viešnių malonių apsilankymu.

Už visas aukas ir visus pasidarbavimus „Mindaugo“ draugija lieka visiems dėkinga.

„MINDAUGAS“ MĖNĖS SAVO SUKAKTĮ

Š. m. birželio mėn. 29 d. vakare „Mindaugo“ draugija mi-

nės savo veiklos 32 metų sukaktį nuosavose patalpose, c. Napoles 4260, su sekančia programa: Trijų veiksnių komedija — „Jocio Marti“, vaidinimas paimtas iš kaimiečių gyvenimo. Be to sveikinimai ir kita programa. Įėjimas laisva auka.

Liepos mėn. 7 d. 10.30 val. „Maria Auxiliadora“ bažnyčioje Mišios už visus mirusius draugijos narius. Laikė Mišių giedos „Mindaugo“ choras, diriguojant Alf. Petraičiui.

Tenka didelė padėka p-lei P. Bakanytei, kuri nurašė veikalo roles.

VIEŠA PADĖKA

„Mindaugo“ draugijos valdyba nuoširdžiai dėkoja Gyvojo Rožančiaus moterims už aukų rinkimą Motinos Dienos Mišioms: V. Juškienei, O. Oksienei, V. Skaržauskienei ir O. Stundžienei. Už pietų paruošimą: S. Mikelaitei, O. Šeštakauskienei ir O. Žemaitienei, už choro dirigavimą p. Alf. Petraičiui, už gėlių segiojimą poniai J. Stočkūnienei, S. Dulksniui, už gražias eilutes Angelikai ir Zulytei Dulksnytėms. Ypatingai dėkojame poniai L. Petravičienei ir jos jaunųjų artistų grupei už gražų vaizdelį, bei Pijui Gudelevičiui už atvežimą artistų.

„Mindaugo“ draugijos Valdyba.

LIGONIAI

Šiuo metu Berisso ligoninėje gydosi V. Griškevičius ir V. Žalnerauskas, kurie paguldyti 4-je salėje.

Mirė L. Račiūnas ir palaidotas La Platos kapuose. Velionis kilimo buvo iš Raguvos valsčiaus. Laidotuvių reikalais rūpinosi V. Čekis.

MARIA AUXILIADORA

* Birželio 27. — Už siela Jono Tamoliūno — trijų metų sukaktis. Užprašė ponia Veronika Skaržauskiene.

* Liepos 7. — Už visus numirusius narius „MINDAUGO“ Draugijos. Užprašė „Mindaugo“ Draugijos Valdyba. Prašo visus dalyvauti.

* Liepos 14. — Už numirusius Studnių bei Ryliškių šeimas. Užprašė Studnių šeima.

Šventos Mišios Aušros Vartų Bažnyčioje

Birželio mėnuo:

22 d. — 8.30 val. Už aa. Barborą Steigviliene (kun. A. Steigvilos Motiną).

23 d. — 10 val. Auksinis jubiliejus Juozo Gribausko. 11.30 val. Už aa. Marcellij Bunžą.

18 val. Už aa. Simoną Adriuškevičių.

24 d. — 7.30 val. Už aa. Praną Bužą su responsu. (Užsakė Gyvasis Rožančius). — 8.15 val. Už aa. Joną Zaubą.

25 d. — 6.50 val. Už aa. Rafaelį Bakanauską. — 8.15 val. Už aa. Joną Savarauską. — 10 val. Už aa. Joną Meškauską.

26 d. — 6.50 val. Už aa. Bruną ir Petrą Raudonikį. — 8.15 val. Už aa. Joną ir Oną Jakštaičius. — 9 val. Už aa. Konstantiną Stasevičių.

27 d. 8.15 val. Už aa. Bernardą Simanaušką. — 19.30 val. Už aa. Franciskų Bužą. (Užsakė Mokyklos mokytojos).

28 d. — 6.50 val. Už aa. Franciskų Bužą. (Užsakė ponia Quatrochi).

29 d. — 7.30 val. Kun. Aug. Steigvilo intencija. (Kunigystės šventimų metinė).

ROSARIO

NUOŠIRDI PADĖKA

Dėkojame kun. Vyt. Šimanskiui už Mišių atlaikymą už gyvas ir mirusias motinas, chorui už giesmes ir kun. K. Černiauskui už patalpas bei virtuvę, Rožei Simanauškienei ir p. K. Tyčionienei už pietų priuošimą, p. Latvėnui už bufeto aptarnavimą, A. ir B. Pundytėm ir N. Lukošytei už patarnavimą prie stalo. A. Ruotabul ir Z. Stasevičiui už „rifavimą“. Elzei Palaikytei, M. Kašaiytei ir p. Rodrigaitei už gėlių prisegiojimą. Motinoms: Monikai Kalainienei ir Olgai Klimienei už gyvas gėles. Ant. Švarliui ir p. Žvirgždui už gražias prakalbas ir visiems kitiems atsilankiusiems nuoširdus lietuviškas aciu.

Rosario Liet. B-nės V-ba.

ROSARIO LIETUVIAI PROGRESUOJA

Alfonsas Lelys padidino ir pagerino savo parduotuvę (Feretaria „El Lituano“) ir savo gyvenamą namą pabaigė statyti — antrojo aukšto butus. Lialių šeima yra daug pasidrbavusi su aukomis ir su mašina dėl Rosario Liet. Bendruomenės. Lelių krautuvė randasi C. Viro y La Rioja, Tel. 80317.

Antanas Rudis pagerino savo geležies apdirbimo įmonę, kuri randasi ant Rosario 984 gatvės su užrašu: „Taller Metalurgico Rubra S. R. L. Fabrica de frenos, matriceria en general, nicuilado y cromado“. Ponas Rudis gyvena ant Lapridos gatvės Nr. 5481, Rosario.

P R A N E Š I M A S

Ruošiamojo leidinio „LIETUVIAI ARGENTINOJE“ leidėjai praneša visuomenės žinioms, kad leidinys jau paruoštas ir pradėtas spausdinti ir greitai laiku pasirodys viešumoje.

Kadangi ruošiamas spausdinti labai nedidelį egzempliorių kiekį, prašome visus leidinio rėmėjus, platintojus ir skaitytojus pranešti kiek galint greičiau, kurie norėtų gauti didesnę skaičių leidžiamo leidinio.

Visus pareikalavimus siųsti šiuo adresu:

Jonas Papečkys
Pasaie Benjimin 3963
ROSARIO, SANTA FE

MŪSŲ MIRUSIEJI

PETRĄ RAUDONIKĮ PALAIDOJUS

Po vienos savaitės ligos — kėpenų uždegimo ir tulžies išsiliejimo Pineyro ligoninėje š. m. birželio 10 d. aprūpintas visais Bažnyčios sakramentais mirė Petras Raudonikis.

Velionis buvo gimęs 1896 m. kovo mėn. 24 d. Dagilinių dva-

re, Krinčino par. Biržų apskr. Argentinon atvyko prieš 40 metų. Pradžioje dirbo Rosario mieste skerdykloje, turėjo krautuvę, buvo vedęs.

Prieš II kartą buvo sugrįžęs Lietuvon, bet 1938 m. atgal grįžo Argentinon, dirbo prie statybos. Jau kuris laikas kaip buvo išėjęs pensijon. Velionis žmona pau prieš 7 metus buvo mirusi. Argentinoje liko tikrai žmonos sesuo, kuri gyvena Rosario mieste.

Velionis buvo palaidotas birželio 11 dieną Sarandi kapuose.

* Sv. Mišios už aa. Jonaičių ir Rušių mirusius bus atlaikytos š. m. birželio mėn. 30 d. 10 val. (Suma). Gimines ir pažįstamus kviečia.

Jonas ir Apolonia Jonaičiai
* Ponai Stanaičiai birželio mėn. 13 d. išskrido į Š. Ameriką pastoviam apsigyvenimui.

MIRĖ KANAPINSKŲ ŽENTAS RODOLFO MIRANDA

Atsargos Karys, fotografas Rodolfo Miranda, 43 m. amžiaus nuo vėžio ligos mirė birželio 4, 1963, m. ir sekančią dieną labai puošniai palaidotas kapuose Flores, dalyvaujant buvusiems jo ginklo draugams, karo kapelinui ir giminėms. Religines apeigas atliko kun. A. Steigvila.

Didžiausiam nuliūdime liko velionies žmona, diplomuota knygvedė, Veronika Kanapinskaitė su dviem dukrom: Gimnazijos moksleivė Silvia (Rambyno dalyvė) ir 9 metų amžiaus mokinė Cristina; tėvas Josė, motina Rosa Gutierrez de Miranda, seserys Nilda ir Irma ir broliai Segundo ir Ernesto bei uošviai Juozas ir Marija Mikolaitytė Kanapinskaitė ir kiti giminės. N. G.

aŭa MYKOLĄ TAMOLIŪNĄ PALYDĖJUS

Su Mykolu Tamoliūnu Berisso lietuvių kolonija, ypač „Mindaugo“ draugija neteko vieno savo didžiausio veikėjo, kuris nežiūrėdamas darbo, ir išlaidų, buvo pasišventęs dėl lietuvių išsivijoje ir dėl savo tautos labo.

Tai buvo vienas iš tų lietuvių patriotų, kuris visą savo gyvenimą buvo pašventęs lietuviškam darbui, lietuviškos kultūros kėlimui išsivijoje tarpe.

Dar Lietuvoje būdamas tarnavo karo policijoje, bet iš jos pasiluosavo, kad galėtų padėti rinkti aukas Kovarsko bažnyčios statybai.

1928 m. atvyko Argentinon, susirado sau darbą anglų skerdykloje Dock-Sude ir tuo pačiu prisidėjo prie lietuviško ir katalikiško darbo, organizuojant lietuvių parapiją Buenos Aires mieste.

1933 m. atvyko į Berisą ir gavo darbą „Swift“ skerdykloje. Nuo pat pirmos dienos stoji į „Mindaugo“ draugijos eiles: daug metų tai draugijai sėkmingai vadovavo, susiradęs vienmirčių bendradarbių iš mindaugiečių tarpo.

Su draugų ir bendradarbių pagalba sukūrė lietuvišką mokyklą, įsteigė Lietuvių Karių

Skyrių, sudarė Vilniui vaduoti S-gos Skyrių, suorganizavo Lietuvių Bendruomenės apylinkę. Lietuvos Nepriklausomybės mūnėjimo šventės proga išleido tris leidinius: 1936, 1937 ir 1938 metų. Plačiai bendradarbiavo su lietuviška spauda netik Argentinoje, bet ir Š. Amerikoje.

Be to tenka pažymėti velionio labai gerą charakterio bruožą, jo didelį nuoširdumą padėti varge patekusiems tautiečiui, ar tai lojoje ar nedarbe. Vienu žodžiu velionis buvo tikrai taurus ir nuoširdus lietuvis patriotas.

Velionis buvo gimęs 1901 m. Sodeliškių kaime, Kovarsko valsčiuje, Ukemergės apskr. Argentinon imigravo 1928 metais. 5 metus išgyveno Buenos Aires mieste, o likusį gyvenimą praleido Berisso kolonijoje. Prieš trejus metus mirė brolis Jonas, kurį jis labai mylėjo ir kurio labai gailėjosi ir nuo to laiko sušlubavo jo sveikata ir galiausiai teko vykti į ligoninę, bet jau buvo vėlu, nes sveikata buvo pakirsta ir š. m. gegužės 21 d. mirė, o sekančią dieną buvo palaidotas La Platos kapuose. Liūdesyje liko dvi dukterys Lietuvoje Marytė ir Valė su šeimomis.

Nors nebėra mūsų tarpe Mykolo, bet jo nuveikti darbai pasiliko, kaip gyvi liūdininkai jo nepailstamos veiklos dėl lietuvių ir dėl Tėvynės. V. St.

Buenos Aires Avellaneda

TRAGIŠKŲ ĮVYKIŲ PAMINĖJIMAS

Š. m. birželio mėn. 16 d. Lietuvos Parapijos salėje, Lietuvos B-nės Centro Valdyba ir Lietuvai Išlaisvinti Centras pagerbė 1941 metų kruviniųjų Birželio 13 — 15 d. aukas, kada komunistinė Rusija sulaužius visus savo tarptautinius pasižadėjimus azijatų ginkluotomis gaujomis okupavo Lietuvą ir įvykdė negirdėto žiaurumo veiksmus.

Minėjimas buvo pradėtas pamaldomis Lietuvos Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, po to Lietuvos salėje įvyko minėjimo aktas.

Minėjimo aktą atidarė Liet. B-nės Centro Valdybos sekret. Inž. S. Babronis, po kurio Šv. Cecilijos choras sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus, ir atliko trumpą meninę programą sudainuodami kelias lietuvių liaudies dainas, vadovaujant muz. Vac. Rymavičiui, akomponuojant p. Mikučionienei.

A. L. B. Centro V-bos pirminkas Ant. Balčiūnas kalbėjo

apie Tragiškųjų Birželio Dienų įvykius ir 1941 metų Tautos sukilimą prieš komunistinį Rusijos okupantą.

Apie 1863 metų Lietuvos valstiečių sukilimą ir kruvinausias Kražių skerdynes, jų aukas ir pasekmes nušvietė savo kalboje Kun. Aug. Steigvila.

Mok. p-lė Z. Vanagaitė jauningai padėklavo eilėraščių „Tėvynė“ ir po to A. Keveža paskaitė savo poeziją skirta Išvežtiesiems. Minėjimo pabaigai p. Z. Juknevičius savo kalboje prisiminė apie visas tų įvykių aukas, kviesdamas visus kuo aktyviausiai prisidėti prie antikomunistinio judėjimo.

Nors oras ir buvo labai nepalankus, bet visi kas jautėsi patriotai, kuriems rūpi mūsų tėvų, brolių, seserų likimas okupuotoje Lietuvoje, kančios ir ašaros mūsų tautiečių tolimajame Sibire esančių, atsilankė ir nepalankiomis gamtos sąlygomis esant.

Algimantas Šiauliškis

NUOŠIRDI PADEKA

A. A. Vėlionio ligoje pagelbėjusiems, bei mirus mano vyrui Pranui Buzui įvairiais būdais padėjusiems, bei prisidėjusiems prie budėjimo ir laidojimo tauriu nuoširdų ačių.

Ypatingai dėkoju Tėvams Marijonams už religines apeigas, namuose, bažnyčioje ir kapuose, Dr. Jonui Simanaskui už rūpestingą gydymą. Rapolui Klimanskiui ir Pijui Gudelevičiui už nuoširdų patarnavimą, p. Veronikai ir Stanislavui Vasiūnams, Onai Kundrotienei, Onai Vanagienei, Danutei Sabūnaitei, Onai Kniežaitėi, Vincui Pietariui, Genei ir Vladui Macaičiams, o ypatingai Seselėm Kazimerietėms taip nuoširdžiai ir gausiai prisidėjusioms.

Elena Buzienė.

* O. Enrikas ir Lydia Chopai džiaugiasi susilaukę sūnaus, kuriam duotas Liudviko Eduardo vardai. Sūnus gimė gegužės 15 dieną.

* Osvaldas Žvirblis turėjo gerklės operaciją, po kurios grįžo į namus prie studijų. Jo sesutė Olga po savaitės laiko irgi buvo operuota gerklėje.

* Adėlė Barišauskienė po akies operacijos vėl pamažai atgauna regėjimą. Gydosį savo namuose — Valentin Alsina.

* Alfonsas Barzdžius užbaigęs savo biznį provincijoje, sugrįžo į Buenos Aires ir verčiasi televizijos, bei elektros reikmenų prekyboje. Jo dabartinis adresas: Avenida Santa Fe 3870. Bs. Aires.

* Julia Keparutienė, internuota "Hospital Vecinal", Lanus, O'Higgins 1335. Paguldyta I-je salejė, I aukštas, 17 lova.

SPORTO ŠVENTĖ

Argentinos Lietuvos Bendruomenės Centro Valdyba turėdama tikslą pagyvinti lietuvių jaunimo bei lietuviybės veiklą Argentinoje, yra numačiusi suruošti PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESO ir TAUTINĖS OLIMPIADOS LIETUVIŲ 25-Ų METŲ, įvykusios 1938 metais liepos mėn. Kaune ir 10-ties METŲ PABALTĪJO SPORTO ŠVENTES, įvyku-

sios Argentinoje 1953 metais gruodžio mėn. 20 dieną Avellanedoje, sukakčių minėjimą.

Tradiciniams ir broliškiems pabaltiečių santykiams su latviais ir estais gyvenančiais Argentinoje palaikyti yra pakviestas latvių ir estų jaunimas šioje šventėje dalyvauti, kuris šiam sumanymui mielai pritarė ir sutiko bendradarbiauti.

Šių metų birželio mėn. 1 dieną įvykęs visų organizacijų jaunimo pasitarimas šiam sumanymui pritarė ir sekantis tuo reikalu pasitarimas yra kviečiamas š. m. liepos mėn. 8 dieną Lietuvos Centro patalpose 20 val. (8 val.).

Šiam pasitarimui Lietuvos Bendruomenės Centro Valdyba siūlo sekančią darbo eigą:

I.) Sporto Šventės Vyr. Komitetui Sudaryti Siūlo:

1. Lietuvos B-nės Centro Valdybą.
2. Lietuvos Susivienijimo V-bos atstovą.
3. Lietuvos Centro V-bos atstovą.
4. Nemuno Dr-jos Berisse V-bos atstovą.
5. Mindaugo Dr-jos V-bos atstovą.
6. Rosario Lietuvos V-bos atstovą.
7. Sporto klubo Kovas V-bos atstovą.

II.) Siūlomos atstovauti sporto šakos:

1. Krepšinis.
2. Tinklinis.
3. Stalo tenisas.
4. Šachmatai.

III.) Visų numatomų sporto šakų atstovavimui komisijų sudarymas.

IV.) Sporto Šventės Uždarymas.

1. Dovanų įteikimas.
2. Meninė dalis.
3. Vaisės ir šokiai.

Smulkesnės programos išdirbimui bus pavestos atitinkamoms komisijoms. Lietuvos B-nės organai kreipsis į visas organizacijas bei pavienius asmenis bendradarbiavimui.

Dėl Sporto šventės datos sutars visų trijų tautų sporto atstovai. Liet. B-nės Centro V-ba,

AUKOS RADIJO VALANDĖLEI

§ 2.000 — Ryseliai Leonas ir Elena
 „ 1.000 — Švenčionis Juozas
 „ 1.000 — Zavickas Juozas
 „ 500 — Šiušis Juozas
 „ 250 — Deveikis Juozas
 „ 250 — Vilkišius Stasys
 „ 200 — Petrauskas Jonas
 „ 150 — N. N.
 „ 100 — Mainonis Povilas
 „ 100 — Mušketas Leonas
 „ 100 — Korovackis Pranas
 „ 100 — Kazlauskas Petras
 „ 100 — Korkūzas Petras
 „ 100 — Paršelis Antanas
 „ 100 — Pačeržinskas
 „ 100 — Padvalskis Ignas
 „ 100 — N. N.
 „ 100 — Skaržauskas (Berisso)
 „ 100 — Gradeckas Jonas.
 „ 100 — Genė Balčiūnienė

Ponai Ryseliai aukojo už kovo, balandžio, gegužės ir birželio mėnesius.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems.

Radio Valandėlės Vadovybė.

NUOŠIRDI PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame Radio Valandėlės minėjimo proga organizacijų atsovams už sveikinius. Programos išpildytojams: Vac. Rymavičiui, „Šv. Cecilijos“ chorui, Marijai Zavickienei, Nelidai Zavickaitei, Eleonorai Mikučionienei, Leonui ir Rikardui Mušketams. Pasidarbavusiems prie parengimo: ponioms Uršulei Blumbergienei, Natalijai Paršelienei, V. Mačiulienei, J. Savickienei, A. Šimkūnienei, Domui Zuczai, J. Jakubkai, E. Trimonienei — už padovanotą pyragą. Mušketui už piano sustygvimą. Laikraščiams už skelbimus: „Argentinos Liet. Balsui“, „Laikui“ ir Urugvajaus Radio Valandėlei — Tėvui Dauginčiui ir Tėvams Marijonams už saliono užleidimą ir aukojusiems nuoširdžiai dėkoja —

Radio Valandėlės Vadovybė.

SKELBIMAI

Vienas italas, vardu MARIO TOSI, žino kaip sudrekinoti sausros apimtas žemes, ypatingai kur trūksta vandens ir negali augti javai, Kam įdomu būtų jo patarnavimu pasinaudoti, gali kreiptis tiesioginiai į jį per „Laiko“ administraciją.

DIDINGAS DARIAUS IR GIRĖNO PAMINĖJIMAS

Š. m. liepos 13 d. (šeštadienį) ponas Jurgis Gilvydis pirmą kartą Susivienijimo Lietuvos Argentinoje, Dr. V. Kudirkos vardo, salione, Lanus parodys pačias įdomiausias ir gražiausias filmas iš Lietuvos. Be to bus paskaita, poezija ir specialus filmas apie Darių ir Girėną.

Kviečia visus atsilankyti.

TRAGIŠKŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Kartu su Pabaltijo tautomis, kuris buvo organizuojamas 14 birželio, dėl techniškių kliūčių neįvyko. Jis yra nukeltas į š. m. birželio 28 d., 19 val. Minėjimas įvyks c. Libertad 1258, Buenos Aires mieste. Kalbės Lietuvos draugas Dr. MANUEL ORDOÑEZ.

ONA BALNAITYTĖ

Siuvėja - Modista
 MADRID 1020 — DOCK SUO

SKAITYK
 IR PLATINK
 "LAIKĄ"

LAIKAS

PATRIJOTINIO
 RELIGINIO
 TURINIO
 LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — S. Saplis, Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriaus prašant. Kaina: Argentinoje metams \$ 250.— administracijoje, \$ 265.— namuose, Urugvajuje met. 20 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XVI Metai, Nr. 320

1963 m. birželio mėn. 21 d.

Radio Valandėlės Sukaktis

Š. m. birželio mėn. 8 d., Radio Valandėlė „Lietuvos Aidai“ paminėjo 16-tos metų savo gyvavimo sukaktį Minėjimas įvyko Lietuvos salione, dalyvaujant Radio Valandėlės klausytojams ir draugams.

Minėjimą atidarė Radio Valandėlės vedėjas p. Zef. Juknevičius, kuris nušvietė šios Valandėlės atliekamą programą ir sunkią ekonominę Valandėlės padėtį, kurioje randasi. Tylos minute buvo pagerbtas amžinos atmin-

ties popiežius Jonas XXIII. Toliau „Lietuvos Aidus“ ir jų vadovybę sveikino Liet. B-nės Tarybos pirmin. Ign. Padvalskis, Liet. Centro valdybos vicepirm. Vyt. Balčiūnas, Marijonų vardu kun. Aug. Steigvila, ALOS Tarybos pirmin. J. Cikštas, inž. S. Babronis, „Laiko“ administratorius Pijus Gudelevičius, Radijos V-lės Rėmėjų vardu p. J. Šiušis, o raštu pasveikino „Nemuno“ draugija ir Susivienijimas Lietuvos Argentinoje.

Toliau prasidėjo meninė programa. Visų pirma pasirodė Nelida Zavickaitė, kuri pianu pasikambino ir padainavo porą dainelių, toliau p. Marija Zavickienė solo sudainavo „Estrellita“ ir „Mamyte, pirk man žirgelį“, akomponuojant jos dukrelei Nelidai pianu.

Ponas L. Mušketas su sūnum Rikardu su akordeonais pagrojo valsą ir „Muškėtų“ polkutę, o Šv. Cecilijos choras vadovaujant p. V. Rymavičiui ir pianu akomponuojant p. E. Mikučionienei, sudainavo keletą skambių dainelių, palydėtų šiltais plojimais.

Pasibaigus programai, chorai ir svečiai buvo pavaišinti lietuviškais sumuštiniais ir Coca-Cola. Tuo tarpu jaunimas prie plokštelių muzikos pasišoko.

Dalyvis.

"VITRAL"

Vitrinų Fabrikas
 Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krautuvėms.
 Sav. W. A. Rastauskas
 Av. SAN MARTIN 3038
 Lomas del Mirador

Skrybėlės, Pirštinės,
 Jaunavedžių Papuošalai
 ir kita išsinuomoja.

Kreiptis pas:

Johana Vijnaitė

nuo pirmadienio iki penktadienio
 nuo 15 iki 19 val.

AV. MITRE 2274 — 6 PISO
 AVELLANEDA

La acreditada y conocida
Fiambrería Alemana
 de Cuika Constantino
 Olavarría 185 — Quilmes

Grožio salionas TAMARA

Ilgalaikis plaukų sušukavimas
 Priilamos mokinės
 Tamarą Klimaitė-Routaboul
 Güemes 2437, Rosario, Sta. Fe

Casa "DOMICELA"

— PRIEINAMOS KAINOS —
 Sav. A. LEVANAČIUS
 IVAIRIŲ RŪŠIŲ MEGZTINIAI,
 SALIKAI, KAMPEROS
 šilko ir drobės išdirbiniai
 CANADA 2025 Lanús O.

Parduoda

- AKORDEONUS, BANDEONUS,
 - PLOKSTELIS, PIANINUS,
 - TELEVISIJOS APARATUS

Casa MUSKETAS

ISNUOMUOJAMA PIANINUS
 Sanabria 2790-92 T. E. 50 - 5948

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRE

Tabare 6950 — Buenos Aires

Sekmadienį, Birželio 30 d. 16 val.

PAGERBIMAS — ARBATĖLĖ

ALC nario, inž. Algimanto Rastausko mokslo baigimo proga. Po arbatos bus rodomos mokslinės filmos. Bilietai kainos: Nariams \$ 60; Svečiams \$ 80. Visus kviečiame skaitlingai dalyvauti.

Arg. Lietuvos Centro Valdyba.